

1. Який тип, вид безпілотного літального апарату?
2. Чи в справному стані на момент огляду та на момент використання знаходиться БПЛА?

3. Чи були до механізму БПЛА внесені технічні зміни (заводським, кустарним чи саморобним способом), що могли призвести до наслідків?

4. Чи мала можливість особа, що керувала БПЛА, уникнути зіткнення з літальними апаратами чи іншими перешкодами? Та інше.

Тому потрібно створити робочу групу із залученням представників експертних підрозділів щодо розроблення окремої методики експертного дослідження безпілотних літальних пристроїв.

Разом з тим, якщо новостворена методика даватиме можливість вирішувати весь спектр завдань (ідентифікаційні, діагностичні, класифікаційні та ситуативні), можливо доцільно створити оперативно-пошукові та інформаційно-довідкові колекції.

Список використаних джерел

1. Наказ МВС України №575 від 07.07.2017 «Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні».
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>

2. Наказ МО України №661 від 8.12.2016 «Про затвердження Правил виконання польотів безпілотними авіаційними комплексами державної авіації України». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0031-17>

3. Наказ МВС України №390 від 10.09.2009 «Про затвердження Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09>

Примак Роман Миколайович,
старший викладач кафедри
криміналістичного забезпечення та
судових експертиз ННІ №2 НАВС

Злагода Василь Леонідович,
здобувач ступеня вищої освіти
«магістр» Національної академії
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ СПЕЦІАЛІСТОМ ЩОДО ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ

Незалежно від того, чи була холодна зброя знаряддям злочину, чи засобом його вчинення, вона оглядається з метою виявлення та фіксації в протоколі слідчої (розшукової) дії її характеристик: форми, розмірів, конструкції, індивідуальних ознак. При цьому особлива увага звертається на ті групові ознаки, що характеризують таку зброю саме як холодну, та індивідуальні, які дозволяють виділити цей зразок зброї з низки подібних.

При огляді холодної зброї її необхідно брати так, щоб не знищити слідів пальців рук злочинця і не залишити своїх. Виявлену холодну зброю фотографують за правилами вузлової та детальної фотозйомки, описують у протоколі огляду і вказують її розміщення відносно інших об'єктів на схематичному плані місця події.

У клинковій холодній зброї вимірюються:

1) загальна довжина по прямій осьовій лінії; 2) загальна довжина клинка; 3) ширина клинка; 4) товщина клинка; 5) довжина скосу обуха; 6) довжина лека; 7) довжина і ширина кожного долу (якщо вони маютьсЯ); 8) довжина п'яти; 9) ширина заточення лека; 10) довжина рукоятки і ширина її в середній частині, а також найбільша і найменша її ширина і товщина; 11) довжина, ширина і товщина упора.

Опис холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів в протоколі слідчої дії здійснюється в такій послідовності:

- загальна характеристика: найменування предмета, з чого він складається, загальна довжина, спосіб кріплення клинка і рукоятки (рукоятки та ударної частини або декількох ударних частин);

- характеристика клинка: форма, розміри, колір і магнітні властивості, кількість лез, наявність обуха і його форма (прямий, опуклий, увігнутий, звивистий, східчастий), наявність скосу обуха і його форма; розташування, форма і розміри дол, ребер жорсткості; розміщення і зміст маркувальних позначень тощо;

- характеристика ударної частини в неklinковій холодній зброї: форма, розміри, матеріал, характер поверхні; наявність, кількість, розташування, форма і розміри зубців чи шипів;

- характеристика руків'я: форма та її розміри в цілому; з яких частин і деталей складається; колір, форма, розміри, матеріал і магнітні властивості окремих деталей; характер поверхні; наявність і розташування маркувальних позначень; кількість отворів для пальців і їхні розміри (в кастетах);

- характеристика упору (обмежувача): його форма, розміри, матеріал, кількість і напрямок «ріжок» і їх кінців тощо;

- відсутність деталей, поломки та інші дефекти.

Окрім цього холодна зброя та конструктивно схожі з нею вироби оглядаються на предмет виявлення на них слідів рук, крові тощо. Щоб не зашкодити і не знищити такі сліди, огляд холодної зброї проводиться в чистих гумових рукавичках, при цьому треба брати її за такі частини, на яких сліди пальців рук не могли залишитись – ребра клинка чи упора, вістря клинка і торцева частина рукоятки тощо. Виявлення, фіксація та вилучення названих слідів проводиться за загальними правилами. При цьому необхідно мати на увазі, що найбільша кількість мікрочастинок зберігається на основі клинка під упором, у долах, у місцях зазублин і дефектів металу на площині клинка. Оскільки досить часто злочинці намагаються знищити сліди, що залишились на поверхні холодної зброї, тому особливу увагу треба звертати на дослідження внутрішньої поверхні чохла для неї, де можуть залишитись частки крові, волокна тканини одягу тощо.

На тілі людини сліди холодної зброї можуть бути колоті, різані, рубані, колючо-ріжучі, розриви тканини, осаднення тощо. У трасологічному

відношенні це сліди ковзання і тиску, але внаслідок специфіки живої тканини вони відрізняються від слідів на твердих предметах. На відміну від слідів на твердих переполах сліди на тілі людини менш інформативні, оскільки після слідоутворення нерідко змінюють форму та інші ознаки. Тому ідентифікація холодної зброї за слідами ковзання (розрубу, розрізу) на м'яких тканинах тіла – явище дуже рідкісне. Натомість за слідами на хрящах або кістковій тканині, інколи можливо ідентифікувати конкретне знаряддя, яким наносились тілесні ушкодження (проводилось розчленування тіла). У зв'язку з цим важливо вживати заходів щодо збереження слідів пошкодження на кістках і хрящовій тканині. З цією метою сліди розрубу на кістках і хрящах вилучають та консервують для чого залучаються судово-медичні експерти.

Відповідно на поверхнях ударно-дробильної зброї також треба ретельно шукати мікрочастки біологічних тканин і волокна одягу. Встановлення їх походження дозволить цілеспрямовано вести розшук злочинця.

Виявлена холодна зброя та сліди її застосування можуть містити інформацію, що характеризує особу злочинця, його навички, іноді професійну належність (наприклад, про знання анатомічної будови тіла і професійні навички людини може свідчити розташування ран і спосіб розчленування), а також містити інформацію щодо обставин вчиненого кримінального правопорушення (наприклад, кількості нанесених ударів, положення особи, яка наносила удари та її взаєморозташування по відношенню до особи, якій завдані тілесні ушкодження або певних уражених предметів тощо). Порівняльний аналіз слідів від холодної зброї з різних місць вчинення злочинів, інколи дозволяє встановити факт використання певного виду холодної зброї при вчиненні декількох злочинів.

Після огляду холодна зброя відповідним чином упаковується й опечатується, що відзначається в заключній частині протоколу.

Приходько Юрій Павлович

доцент кафедри криміналістичного
забезпечення та судових експертиз
навчально-наукового інституту №2
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук

КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ СУДОВОЇ ВИБУХОТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

В системі криміналістичних експертиз судова вибухотехнічна експертиза, як правило, носить комплексний характер і проведення її вимагає залучення фахівців, що мають спеціальні знання в різних галузях науки, техніки, ремесла. Крім того, за фактом вибуху нерідко виникає необхідність в призначенні інших експертиз, послідовність проведення яких визначається